

Літаратура і Мастацтва

ОРГАН МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАУЛЕННЯ САЮЗА ПІСЬМЕНІКАУ БССР

Год выдання 36-ы
№ 53 [2207]
7 ліпеня 1967 г.
ПЯТНІЦА
Цана 4 кап.

На здымку — Леанід Хахноўскі, кінемеханік. Дваццаць гадоў назад выбраў ён сабе гэтую прафэсію. Ведае цвёрда ўсю лепшую рамонтчыню. Ведае, што такое людская радасць і удзячнасць. Ён заўсёды з людзьмі — у клубе, на вуліцы, ён часта бывае ў Саранскай васьмігоднай школе. Тут па яго ініцыятыве арганізаваны дзіцячы кінаклуб, 19 вучняў навучную Л. Хахноўскі сваёй прафэсіі. Ён абслугоўвае тры кінастанцыі ў навагасе «Чырвоная змена» Любаскага раёна. У мінулым годзе за перамогу ў сацыялістычным спарціўстве кінемеханіка раёна Л. Хахноўскі быў узнагароджаны значком «Выдатнік кінематографіі СССР».

Фота В. ДУБІНКА

ПРЫВІТАЛЬНАЕ ПАСЛАННЕ

Старшыні Савета Міністраў СССР таварыша А. М. КАСЫГІНА

Ад імя Урада Савета Саюза сардэчна вітаю ўдзельнікаў і гасцей пятага Маскоўскага міжнароднага кінафестывалю.

Савецкі ўрад і грамадства Савета Саюза высока цэняць вельмі важную і адказную ролю, якую мастацтва кінематографіі адгравывае ў нашы дні ў духоўнай і культурнай будаўніцтве. Яго агульнапрызнанае значэнне складаецца ў служэнні высокародным мэтам адукацыі і выхавання чалавека, фарміравання яго светлагораду, звышанага не перададзенага ідэя сумасяці. Маскоўскі міжнародны кінафестываль, які з'яўляецца шырокай дэманстрацыяй дасягненняў сучаснага кінамастацтва, залічаны ў лік тых, якія служыць імёна гэтых мэтам.

Савецкі ўрад упэўнены, што пяты Міжнародны кінафестываль, які праводзіцца ў Маскве ў прэзідэнцкай салянага паліцэсцігоддзя Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі, будзе садзейнічаць далейшаму ўмацаванню карысных сувязей паміж дзяцімамі кінамастацтва розных краі, развіццю культуры і абмену, вельмі шчыраму дружбе і міру паміж народамі.

Жадаю ўдзельнікам фестывалю творчых поспехаў і найлепшых вынікаў у сабраўшым сабраўшым кінематографіі.

КАСТРЫЧНІЦКІЯ ЧЫТАННІ:

Аб дружбе народаў, аб развіцці культуры

«Прывітанне ўкраінскім сябрам, сардэчна запрашаем на беларускую зямлю!» — такімі лозунгі ўпрыгожаны Нароўлю. Сюды, на Кастрычніцкія чытанні, прысвечаны 30-годдзю Саветскай улады, прыехалі пасланцы суседняга Нардзіцкага раёна Украіны.

Увечары ў раённым Доме культуры і сацыяльнага аддзялення партыі і. Гасцю выступілі з дакладам «Дружба і братэрства народаў СССР — вяршыня дэмакратыі» Кастрычніцкія чытанні.

Аб дружбе, вяршыню работніцкай калектываў фабрыкі П. Філонава, рэдактар Нардзіцкага раённай газеты Д. Баранчук і іншыя.

Кастрычніцкія чытанні аформлены вельмі канцэртна мастацкай самадзейнасцю. Чарговыя кастрычніцкія чытанні ў Гомелі былі прысвечаны развіццю культуры Гомельшчыны за гады Саветскай улады. Цікавыя лічы і факты прывёў у сваім дакладзе начальнік абласнога ўпраўлення культуры С. Гладковіч: колькасць клубу ў параўнанні з дэвяцінай павялічылася ўдзельнічаючы ў культурна-адукацыйным фонд бібліятэчнага вырас з аднаго да васьмі мільянаў. Дзяляцца расказваў пра лепшыя культурна-адукацыйныя ўзбоджэнні, пра поспехі ў развіцці мастацкай самадзейнасці.

У той вечар намеснік старшыні гарнізона М. Сокінаў уручыў дыплом і наставіў падарункі многім бібліятэкарам і клубным работнікам зоблаччя.

А ў заключэнне адбыўся канцэрт лаўрэатаў абласнога фестывалю мастацкай самадзейнасці.

Шырыня кўпалаўскага творчага — дзятэпазону адлюстравана ад трагедыяў урачыстасці, ад вышэйшага раматнычым узнёсласцю — паэт пераходзіць падчас у адным і тым жа вершы, да інтымаў чадывей дэверліваці, воматгненны палет думкі авецці сунай чалавечай умешкай; ён можа быць сарматычна гнубным, намешчлым і на-сялянску памяркоўным, развіжлым. У пазіі Кўпала знаходзіць адбодзіць. Усе правы напалюнага жывіцца, яна паліфанічна ў самым шырокім сэнсе слова; як і ў самім жыцці, у лірыцы паэта сусветна-урачыстае і смешнае, годзе трыбуна, які заклікае да барацьбы, заве ў новыя далі, і прыкнінны палт захаванага, адрававаны аднаму дзятэпазону сэрцу.

ЯНКА КУПАЛА па характары таленту — паэт маштабнага мыслення, струны яго душы найбольш чутла адгукваліся на ўсе вялікае, значнае, ярае і выключнае ў жыцці. Вядома, што такі талент ва ўсю моц можа праявіцца толькі ў тым выпадку, калі ў самім жыцці ёсць спрыяльныя ўмовы для гэтага, калі яна нараджае масавы гераізм; калі ідзе барацьба за высокія грамадскія ідэалы. Не прыходзіць даказваць, што эпоха першай рускай рэвалюцыі на Беларусі была імёна такім часам — бурліва, кіпела вёска, патрабуючы «зямлі і волю», гарэл, падпаленыя сялянамі, памешчыцкія маёнткі, сяляне захоплівалі панскія землі, самаўпраўна секлі лес, на «ўіцхамірванне» вёскі ўлады пасылалі казацкія атрады.

Рух сацыяльнага, аграрнага супаў з нацыянальна-вызваленчым. Час нібы трыбу ў гераічнага трыбу.

Кўпала прыйшоў у літаратуру з высокімі патрабаваннямі да жыцця, з ідэалам чалавеча вялікасці, моцнага, гарманічнага, прыгожага ва ўсіх варунках сваёй жыццядзейнасці.

Над уладай сваёй будзе маці
Як ёсць усе чыста на спее:
Ён будзе ўсіх чыста душой,
Ён будзе ўсіх чыста мудрай...
Так будзе ён царом прыроды,
Сам надбаснальнага роду,
І будзе цар гэты навак,
Названне насіць — чалавек.

Вось гэты ўзвышаны, па сутнасці сваёй раматнычым ідэал сутыкнуўся з лаяй непрыгляднай, змрочнай, «нізкай», якая з ідэалам паэта не мела нічога агульнага.

Сотні малюнкаў вясковага побыту, працы разгорне перад намі паэт, многа раз паўстане ў вобліку свайго ўлюбёнага героя — селяніна-бедняка, не абміне ніводнай больш-менш значнай правы ў тыпова селянскім жыцці, няшчасці, бядзе.

Пазіі Кўпала сацыяльна наскрозь, яна ўся набрала селянскім потам, слезамі, беларускім горам-бядою, і не зважаючы на крытыкаў, якія не раз папракалі паэта за аднастайнасць матываў яго пазіі, ён мужна, з тытанічнай настойлівасцю працаваў сваю работу. Беззямельце, страшанная неўладкаванасць селянскага жыцця, прынятая чалавечая годнасць селяніна-беларуса і трагедыя народа, якому адмаўляюць у праве называцца народам, — вось той фокус, тое мола ідэй, вакол якога засяроджаны думкі і пачуцці кўпалавай лірыкі.

Агюленія да пракраматнага гучанія думкі аб селянскім, народнай ідэал пераходзіць з вершы ў вершы. Матывы знаёмыя — лаяны як бы перавандравалі з пазіі Вагужаўца: чалавек жыве горш за скаціну, не бачыць ён ніякай прасветлыні ў сваім жыцці, свет як бы згаварыўся супроць селяніна, пасылаючы яму адны толькі пакеты і трагічныя выпрабаванні.

Але калі б Кўпала пісаў толькі пра бяднае, занядаанае жыццё селяніна, пра яго шматлікія патрэбы, неўладкаванасць побыту, калі б надмысляў нават да пратэсту супроць сацыяльнага і нацыянальнага ўціску, то нічым істотна ад сваіх пабрацімаў па пры ён бы не адрозніваўся, бо і яны пісалі аб гэтым самым, пісалі часам нядрэнна (сотні такіх вершаў раскіданы па старонках «Нашай нівы» і іншых газет, дарэвалюцыйных зборнікаў, календароў). Яго б пазіі па сваёму значэнню наўрад ці вышлі б за межы масавага, нацыянальнага жыцця.

Кўпала ўзвышоў да вышэйшых пазіі дзякуючы менавіта таму, што сваю горкую беларускую бяду ён узняў на паказ усюму свету, што, малючы самаляную вёску, ён пабыў, ён жыў са селяніна, ён думкаў адначасна пра ўвесь народ, пра чалавеча наоуст, пра сэнс яго жыцця. Таго рамантычнага размаху страстей, такой глыбінні грамадскага смутку, што пераходзіць у невясноні, «зубны боль» на чалавека (Горкі) такіх пераходаў, улетэў ад крайняга песімізму, трагізму да светлага, высокага аптымізму ні ў якога другога беларускага пісьменніка, апрача Кўпала, мы не ўбачым.

ІІ.

З першых крокаў творчай работы Кўпала вылучае шырокае пэтычнае мысленне, невымерны палёт думкі, фантазіі, і ўсе гэты зрушты наклідае адбітак на стыль яго твораў — інтанцыю, рытм, параўнанні, тропы, асацыяцыі. Ужо Багдановіч адзначаў, што буйны, шпарты кўпалаўскі рытм «падымае, захоплівае чытача, не дае амаптаціцца, зямляецца і нясе яго ўсё далей і далей... Каб задаволіць яго разгон, канцы строк як звяніць, з'яўляюцца рыфмы і паспадзеныя вершы, нават словы да яго падбіраюцца звычайна, моцныя; а калі ў мове сталестым гучыцца беларускага народа не хваце іх, дык Кўпала ўжывае новыя, выдуманні самім ні ў аднаго нашага паэта няма такога багатага славара, як у Кўпала».

Кўпала як паэт вельмі даражыць музычнасцю сваёй пазіі, добра адчуваючы, якое магутае ўздзеянне мае гэта на чытача. У багатыя спадчына паэта не знойдзец і двух вершаў, якія б былі цалкам падобнымі па рытміка-інтанцыянаму малюнку. Было б, вядома, найўмным вывадзіць невычайнае багачце кўпалаўскай рытмікі, мелодыі, інтанцыянага гучанія з адной — толькі беларускай народнай песні. З народнай песняй пазіі Кўпала сутыкаецца ў шматлікіх сваіх момантах, яна па гучанню, па мелодыі вельмі беларуская, але

Літаграфюра Я. ЦИХАНОВІЧА.

НАШ КУПАЛА

СЕННЯ — 85 ГАДОЎ З ДНЯ НАРАДЖЭННЯ ВЯЛІКАГА ПЕСНЯРА БЕЛАРУСІ

ў той жа час і не беларуская, калі мець на ўвазе традыцыйны народны мелас. Рэвалюцыйна яна, пэтам якой выступаў Кўпала, патрабавала новых песень — багавых, наступальных, песень «высокага» гераічнага гучанія. І паэт ствараў іх, абавіраючыся на вопыт сусветнай пазіі, на мелодыю не толькі традыцыйна-народнай беларускай песні.

Пазіі да Кўпала пачынаюцца з музыкі. Першым ва ўсёй беларускай літаратуры паэт адчуў, што кожная а іва быліца — пеліжаныя малюнак, бытавы прадамет, рух інтымаўна пачуцця — маюць сваю непаўторную музыку, якую трэба ўлавіць, выявіць яе найтанчэйшыя нюансы, каб, узняўшы на струнах уласнай душы, спадзіць з вяршаваным словам. Менавіта музычна, а не жывапісна, не пластычны кол з'явы, прадмета, малюнка перш за ўсё цікавіць паэта. Такіх майстроў, як Кўпала, яшчэ ўмеў даць дакладны тэмбр, голас да гуквай характарыстыкі кожнага прадмета, у сусветнай пазіі не шмат. Вельмі паліфанічна пазіі Пунціна, Тараса Шаўчэнка, Блока, Тычыны. У беларускай літаратуры вяршыня такой пазіі — Кўпала.

«Музычнасць» напэўнасць пазіі Кўпала песна, перасярэда сплелена з гучаннем ёмстага, з пахам свайой мінуўшчыны і адначасна надзвычайна сваяга беларускага слова з яго багачцем трагічных ідэятыччых выразав, прымавак, лігаворак, Кўпала, бадай, у аднолькавай «сугучы» з Кольскам адчуў, што ў мове народа — яго душа, адметнасць бачанія ім свету, тое непаўторнае, што выдзяляе яго спрод іншых народаў. Беларуская мова, доўгі час пабудаваная на іванай апрапоўці, урвавала паэта нуным адметным першапачатковым славянскім даўнін, напубаўбатыч міфалагічных наверху. Мова як нельга лепш выяўляла характар народа — цярылівага, працалюбывага, здольнага на сябе самага глядзець з мяккай наблжлівай умешкай. Багаце мовы і песні, меласу — вось што найбольш цікавіла паэта з культурнай народнай спадчыны, вельмі яна ён адчуў, што ў скарбах мовы і песні як

бы растварыўся рухомы гістарычны лес народа, яго псіхалагічны склад.

Музыка кўпалаўскага радка — грунт зінтацыю чалавеча з наваколным светам, зачаткам той гармоні асобы і жыцця, якой паэт будзе шукаць на працягу ўсяго свайго творчага шляху.

Кўпалаўскі гучанне — у гісторыі пазіі — нават дзіўны невычайна цесным, арганічным сплывам музыкі і сэнсвай нагрудкі слова — ідзе побач з раматнычым гучаннем думкі, маштабнасцю пэтычнага мыслення, якое смела абліжае самыя, здавалася б, далёкія, розныя паніцы. На стыку музыкі і сэнсу, заключанага ў слове, нараджаецца непаўторная, кўпалаўская метафара, незвычайна смелая і экспрэсіўная. Дзі Кўпалаў «метафара, як і рыфма, не дэкаратыўна-паэтычны арыямонт, а перш за ўсё ідэяны сродак наабліжэння ў таліцы наваколнага жыцця, у яго перазадаваны глыбінні, у неўзбажана звычайным чалавечым вокам сунай, суаранінасці паміж рэчым і з'явам, сродак асацыяцыйнага мыслення вобразам».

Шырыня кўпалаўскага творчага — дзятэпазону адлюстравана ад трагедыяў урачыстасці, ад вышэйшага раматнычым узнёсласцю — паэт пераходзіць падчас у адным і тым жа вершы, да інтымаў чадывей дэверліваці, воматгненны палет думкі авецці сунай чалавечай умешкай; ён можа быць сарматычна гнубным, намешчлым і на-сялянску памяркоўным, развіжлым. У пазіі Кўпала знаходзіць адбодзіць. Усе правы напалюнага жывіцца, яна паліфанічна ў самым шырокім сэнсе слова; як і ў самім жыцці, у лірыцы паэта сусветна-урачыстае і смешнае, годзе трыбуна, які заклікае да барацьбы, заве ў новыя далі, і прыкнінны палт захаванага, адрававаны аднаму дзятэпазону сэрцу.

Беларус паказвае кнігі па тэмах: «Святло Кастрычніка», «Беларус партызанская», «Аўтары кніг — вучоныя», «Пісьменнікі — дзеяцы», «Беларуская кніга — 450 год», «Вянок дружбы».

З асаблівай цікавасцю наведвальнікі знаёмяцца са старажытнай кнігай пераждарка Францішка Скарыны. Каштоўнымі рэліквамі з'яўляюцца таксама лістоўкі, газеты, брашуры, якія выйшлі ў час Айчынай вайны нелегальна ў тыле ворага. Гэта пажоўкля ад часу старонкі гэтай «За Радзіму» Маргелёўскага абкома партыі, «Мінскі бальшавік», «Звада», лістоўка «Прысяга Беларускай партызані». Тут жа — друкарскі

МАСКВА САКОЛЬНІКІ СВЯТА КНІГІ

Пяты дзень у маскоўскім парку «Сакольнікі» ідзе Міжнародны агляд кнігі. І кожны дзень гэты кніжны гарадок жыве кіпучым жыццём. Апоўдні сюды накіроўваецца паток наведвальнікаў: у дванадцат гадзін пачынаюцца паказваць сваю прадукцыю выдэўчы, мастакі, паліграфісты, пісьменнікі, паэты.

У юбілейнай кніжнай выставі ўдзельнічаюць усе цэнтральныя і рэспубліканскія выдэўчыя крэйны. Паказваюць свае лепшыя кнігі і нашы сябры з 10 сацыялістычных крэйна. Уся экспазіцыя прысвечана тэме «Кніга — праваднік ідэй Вялікага Кастрычніка, міру і прагрэсу». Спецыяльная зала зьявіцца з творамі Ул. І. Леніна, якія выйшлі да 50-годдзя Саветскай улады, у асобным раздзеле — кнігі,

якія выпушчаны ў гонар юбілею Кастрычніка.

Кожная чацвёртая кніга ў свеце выходзіць з маркы савецкіх выдэўчы. Гэты факт, які і многія іншыя цікавыя дэдацыны, прыводзіць у раздзеле выставі «СССР — буйнейшы выдэўчы свет».

Асобны раздзел знаёміць з надзвычай цікавымі выданямі. Тут сабраны кнігі невычайнага лесу, дакументы эпохі, выданні, якія зробілі пераворот у сусветнай навуцы, якія прыйшлі праз агонь франкаўскага гвдоў.

Асобны стэнд аддадзены Беларускай ССР. Здалек відзены нацыянальны герб рэспублікі. Мастакі М. Ганчароў, І. Андрыянэў, В. Юрчанка пры афармленні раздзелу ўмела захавалі нацыянальны калерый.

Беларус паказвае кнігі па тэмах: «Святло Кастрычніка», «Беларус партызанская», «Аўтары кніг — вучоныя», «Пісьменнікі — дзеяцы», «Беларуская кніга — 450 год», «Вянок дружбы».

З асаблівай цікавасцю наведвальнікі знаёмяцца са старажытнай кнігай пераждарка Францішка Скарыны. Каштоўнымі рэліквамі з'яўляюцца таксама лістоўкі, газеты, брашуры, якія выйшлі ў час Айчынай вайны нелегальна ў тыле ворага. Гэта пажоўкля ад часу старонкі гэтай «За Радзіму» Маргелёўскага абкома партыі, «Мінскі бальшавік», «Звада», лістоўка «Прысяга Беларускай партызані». Тут жа — друкарскі

станок, на якім выпускалася газета «Наша перамога». Шмат месца аведзена работам мастакоў розных палкавеніяў — Б. Заборова, Г. Паплаўскага, С. Кавалёва, А. Кашкурэвіча, І. Андрыянава.

Высока ацэньвае работы Беларускай графікаў намеснік старшыні Камітэта па друку Савета Міністраў СССР Р. Марцірасан. У гутарцы з нашым карэспандэнтам ён кажа: — Беларуская рэспубліка прымае ў выставі дзейны ўдзел. 19 ліпеня адбудзецца Дзень Беларускай кнігі. Перад мескімавіч і гасцямі сталіцы выступіць беларускія пісьменнікі, паэты, дзеяцы культуры. Дэлегацыя БССР у гэты дзень павінае на звардзе «Дзень».

У кніжным магазіне «Дружба», які размешчаны на тэрыторыі парку, можна будзе купіць кнігі, паштоўкі з відэамі Беларускай графікаў, астамы, зробленыя на Беларускай паліграфічных прадпрыемствах. Па радыё будучы арганізаваны перадачы, прысвечаныя выдэўчым Беларусі.

Асабліва высокую ацэнку, — працягвае Р. Марцірасан, — атрымалі беларускія кнігі для дзяцей. Яны з густам аформлены. Так, напрыклад, арыгінальна аформлены кнігі малюнкаў і апазданніў саміх дзяцей — «Усім колерам явясцін» і «Няспелі кніжкі самі». Першая выдэўчана на чатырох мовах — рускай, беларускай, англійскай, нямецкай. Як і ўсе сюзныя рэспублікі і крэйны народнай дэмакратыі — удзельнікі Міжнароднай выставі, Беларус прысвечыла некалькі выданніў юбілейнай дадэ: «Гісторыя Беларусі», «Горады і годзе», зборнік беларускіх песень «Радзіма мая дарагая» Па ліку звязаных з афармленнем кніг дыпламаў БССР займае другое месца ў Саюзе.

Выстаўка з'явіцца, — кажаў у заключэнне Р. Марцірасан, — своеасабліва справядзачым пісьменнікам, мастакоў, выдэўчы, паліграфістаў, работнікаў кніжнага гандлю. Яна будзе садзейнічаць абмену вопытам кнігавыдэўчых справы ў сацыялістычных крэйнах, далейшаму ўзмацаванню братніх культур. Працягнецца выставка да 25 ліпеня.

А. ПЯТРАВА,
спец. кар. «Літаратура і мастацтва»
г. Масква.

НАШЕ ЧУДЭ ЛАЎРЭАТЫ РАБОЧАГА ФЕСТИВАЛЮ ГДР

Упершыню за дзевяць гадоў Вялікі залаты медаль традыцыйнага Рабочага фестывалю Германскай Дэмакратычнай Рэспублікі прысуджаны замежнаму калектыву. Яго ўдзельнікам стаў Народны ансамбль песні і танца Гомельскага Нацыянальнага культурна-адукацыйнага ўч. І. Леніна. «Ужо на генеральнай рэцэпцыі заключанага канцэрта фестывалю ў Дрэздэне ён заслужыў апаздзеныя сваімі захаванымі танцамі, якія напавілі глядачоў аптымізмам», — пісала газета «Нойсе Дойчлянд».

Перш чым сустрэцца з кіраўніком гомельскай дэлегацыі заслужаным дзеячом культуры БССР М. Сімоўскім і мастацкім кіраўніком ансамбля народнага артыстам рэспублікі А. Рыбальчанкай, я прагледзеў нямецкія газеты. Дзевяці работні фестывалю цвёрда ацэнілі прасай ГДР і кожнай газеце — захаваным водгукі аб майстарстве гомельскіх танцоўраў і спявакоў. «Дасканаласць з Гомеля», — так названы артыкул у газеце «Дасканаласць з Гомеля», прысвечаны ансамблю.

Наконт дасканаласці — гэты, вядома, на законах гасцінасці, перабытыя, — гаворыць А. Рыбальчанка, — але да сваёй першай зарубежнай пазіі наш калектыв рыхтаваўся з вельмі адказнасцю. Гэта і зразумела — мы прадэталі савецкае самадзейнае мастацтва на вельмі цікавым дэмакратычнай Германіі ўдзельнічаючы таліцы самадзейных і прафесіянальных артыстаў — тэатры, хоры, танцавальныя ансамблі, савецкія, словані і інструменталісты. Запрашана ўдзельнікі і з іншых крэйна. Фестывальна папярэднічаючы шматлікія канцэрты ў розных гарадах ГДР, каб максімальна колькасць глядачоў назнаёміліся з мастацтвам яго ўдзельнікаў.

Якой была гастрольная праграма ансамбля? — Падрыхтоўка да пазіі ў ГДР сунала з Фестывалем самадзейнага мастацтва, прысвечанага 50-годдзю Саветскай улады. Наша дэлегацыя складалася з паліцэсціі яшчэ чалавек. Таму мы не маглі паказаць нямецкім сябрам сваю новую кампазіцыю «Шлях Кастрычніка». У ГДР пахала танцавальная група — у яе рэпертуары «Лявоніха», украінскі, румынскі, венгерскі танцы, вакальны ансамбль, акрабраты-касабдэры І. Нікіфарэў і М. Буок, балет І. Гладкоў. У канцэрце выконваліся беларускія, рускія, украінскія народныя песні. Другое аддзяленне мы адрывалі «Балет» аб Тальмане, іслі нямецкай народнай песні.

Ші не адбілася пазіі на падрыхтоўцы да Фестывалю самадзейнага мастацтва? — Паэтычна, не... Асноўная частка хору застаецца ў Рамелі і працягала рэцэпцыю пад кіраўніцтвам нашага музычнага кіраўніка М. Дамітана. А ў ГДР нам таксама былі прадастаўлены цудоўныя ўмовы, і мы рэцэпвалі ў кожным горадзе.

Пра пазіі да ГДР расказвае кіраўнік дэлегацыі М. Сімоўскі: — За пятнаццаць даўч мінаў былі ў Берліне, Нарва-Маріі, Штаце, Дрэздэне, Веймары, Цытаў і іншых гарадах і дэлі чатырнаццаць канцэртаў на розных прадпрыемствах, у летніх тэатрах, канцэртных залах, навучных установах і ў вольных часах.

Праграма пазіі была вельмі насычаная. Мы сустрэліся з польскай, в'етнамскай, чэшскай дэлегацыямі на фестывалі, пабывалі ў Дрэздэнскай галерэі, у музеі Гётэ ў Веймары, у музеі цацак. У кожным горадзе гасціныя гаспадары арганізавалі для нас экскурсіі і сустрэчы з работнімі, шчырымі, удзельнічамі мастацкай самадзейнасці. Некаторы разы мы пабывалі ў тэатры, прысутнічалі на чарговым германска-савецка-в'етнамскай друбы, глядзелі праграму ансамбля Народнай Арміі ГДР, наведвалі выстаўку сьматэрыялаў мастакоў СССР у Дрэздэне. Надоўга запамінаўся канцэрт Дзевятага рабочага фестывалю ў Дрэздэне 16 чэрвеня.

Я прапу сваіх субясецінаў расказваў пра гэты канцэрт. — Ён праходзіў над адкрытымі небам на вялікай эстрадзе, якая была зроблена ў выглядзе легендарнага крэйсера «Аўрора» ў натуральную велічыню. На канцэрце прысутнічалі Вялікіх калектывы на Дзевятым рабочым фестывалі ГДР: расказвае газета «Берлінскі пайтунг».

Поспех і апаздзеныя суправітальнікі выступлення ансамбля песні і танца чыгуначнікаў з Гомеля, — пісала яны, — Савецкі артыстаў-аматараў прычалі на эстрадзе з выключнай увагай. Хор, які складалася з шасці мучані і шасці жанчын, спяваў беларускія, рускія і украінскія народныя песні. Вялікі поспех мела жаночы вакальны ансамбль з в'етнамцамі і італьянкамі. Асабліва запамінаўся песня «Сёння Гане прыбывае да мяне». Чарговыя разнастайныя выкананні: касадэры, спевані-салісты, балет, прыбалетныя, танцоўры. Тут неабходна сказаць больш артыстычна: акрабраты. Асабліва артыстычна тое, што паказалі мучаніны ва «Украінскай сюіце» і танцавальнай карціцы «Салдаці адпачынаюць». Да шасці, якія суправідалі іх, скаратар праўлення Свабодных немеччых прафэсаў Хорст Шнабель далучыў сардэчным сюзі пазіі і ўручыў гасцям Вялікі залаты медаль Дзевятага рабочага фестывалю.

У гэты Фестывальна самадзейнага мастацтва ў Мінску і размаўляў удзельнікам «Сёння Гане прыбывае да мяне». Чарговыя разнастайныя выкананні: касадэры, спевані-салісты, балет, прыбалетныя, танцоўры. Тут неабходна сказаць больш артыстычна: акрабраты. Асабліва артыстычна тое, што паказалі мучаніны ва «Украінскай сюіце» і танцавальнай карціцы «Салдаці адпачынаюць». Да шасці, якія суправідалі іх, скаратар праўлення Свабодных немеччых прафэсаў Хорст Шнабель далучыў сардэчным сюзі пазіі і ўручыў гасцям Вялікі залаты медаль Дзевятага рабочага фестывалю.

У гэты Фестывальна самадзейнага мастацтва ў Мінску і размаўляў удзельнікам «Сёння Гане прыбывае да мяне». Чарговыя разнастайныя выкананні: касадэры, спевані-салісты, балет, прыбалетныя, танцоўры. Тут неабходна сказаць больш артыстычна: акрабраты. А

ЦЫМБАЛА ВЯСНОВЫ ПЕРАЗВОН

У нашай краіне праводзіцца Усеаюзны конкурс-агляд прафесійных музычных калектываў, прысвечаны 50-годдзю Савецкай улады. Пачаўся ён тур гэтага сабранаў. У Беларусі права выступіць у ім заваявалі музычны калектывы і музычныя тэатры. А ў першы дзень спэцпрадукцыя трымаў Дзяржаўны народны мейсцявы арганізацыйны залы Беларускай дзяржаўнай філармоніі грамадзяскіх імяў знаёмлілі з іх юбілейнымі праграмамі. У першы дзень спэцпрадукцыя трымаў Дзяржаўны народны мейсцявы арганізацыйны залы Беларускай дзяржаўнай філармоніі грамадзяскіх імяў знаёмлілі з іх юбілейнымі праграмамі. У першы дзень спэцпрадукцыя трымаў Дзяржаўны народны мейсцявы арганізацыйны залы Беларускай дзяржаўнай філармоніі грамадзяскіх імяў знаёмлілі з іх юбілейнымі праграмамі.

Дзяржаўны народны мейсцявы арганізацыйны залы Беларускай дзяржаўнай філармоніі грамадзяскіх імяў знаёмлілі з іх юбілейнымі праграмамі. У першы дзень спэцпрадукцыя трымаў Дзяржаўны народны мейсцявы арганізацыйны залы Беларускай дзяржаўнай філармоніі грамадзяскіх імяў знаёмлілі з іх юбілейнымі праграмамі. У першы дзень спэцпрадукцыя трымаў Дзяржаўны народны мейсцявы арганізацыйны залы Беларускай дзяржаўнай філармоніі грамадзяскіх імяў знаёмлілі з іх юбілейнымі праграмамі.

Таланавіты калектывы, якім кіруе народны арыст БССР прафесар Іосіф Яніноўчы, заўважылі ў пошуках, пошуках новых тэм і матэрыялаў іх выяўлялі. І гэта значыць раз павержылі канцэрт.

Найчасцей кампазітары ствараюць музыку для інструментальнага аркестра, а не для вокальнага. Гэта значыць, музычны калектывы ствараюць музыку для інструментальнага аркестра, а не для вокальнага. Гэта значыць, музычны калектывы ствараюць музыку для інструментальнага аркестра, а не для вокальнага.

Але ў апошняй гады «парфелі» аркестра папоўніліся радам творцаў і ініцыятываў. І аўтары інцыдуцыйных выкарыстанняў у музыцы новыя сродкі выражэння. Мова гэтага творца вострая, рытмічна разнастайная, аркеструма складаная і часам неспрыяльная. Але гэта не пахочае музыкантаў. У калектыве добра разумеюць, што не гэта значыць адным тэатрыямі, і разам з кампазітарамі эксперыментуюць. Чуйнасць да розных стыляў і кампазітарскіх пошукаў, умненне ў кожным новым творы знаёсіць зерне, якое вызначае сэнс музыкі, выкарыстанне ўсё гэта характэрна для народнага аркестра, аднаго з лепшых выканаўчых калектываў краіны.

Творы беларускіх кампазітараў, якія былі выкананы ў канцэрте Усеаюзнага агляда, напісаны ў розны час, большасць — у апошняй дзятры гады.

Святлоная уверцюра Д. Смольскага добра падыходзіць для пачатку канцэрта. Малады кампазітар ведае матэрыял аркестра, валодае багатай гамой сродкаў выяўлення. Яго святлоная уверцюра канцэрта для цымбалы і народнага аркестра стварае на душы, арыгінальнае па гучанню. Сольная партыя ў канцэрте, а з ёю была сыграная ў мікра-народнага конкурсу Вяніаўчым Бурковічам.

Канцэрт для двух цымбал і аркестра І. Ронькіна пазнаёміў нас з новымі саістамі. Тацыяна Сцяпанавіч і Святлана Іосіфавіч — маладыя цымбалісты, іх дугі толькі пачынаюць сваё творчае жыццё, але адчувацца, што з пятага часу іх можна стаць добрым ансамблем.

Каларытныя карціны стварае А. Багатыроў у п'есах «На возеры» і «Венерына ў калгасе». Закрыліся фарбы аркестра ў дзвюх частках з «Палескай сюіты» Я. Глебава. Сюіта была напісана для сімфанічнага аркестра. Але пераацэнка для народнага, яна не страціла сваіх мастацкіх якасцяў. Светла і юва зазірала залушчана музыка «Дудароў» і імкліва музыка «Танца».

Фантасія на беларускіх тэм для скрыпкі і народнага аркестра Д. Наміскага напісана каля дзесяці гадоў назад. Праз шмат гадоў пасля першага выканання аркестр зноў вярнуўся да гэтага твора. Сакватны нацыянальны каларыт, чысціня ў спалучэнні народнага інструментальна і салюручай скрыпкі паказваюць цудоўнае ўражанне. Заслужаны артыст БССР скрыпач Леў Гарэлік яшчэ раз прадэманстравал, які ён тэхнік, надзвычай пазытыўны і нахілены музыкант.

Старадзінны русы романс «Я вострылі вас» пачаў у аркестры «Нове жыццё» І. Яніноўчы перадаваў мелодыю для Беларускага народнага аркестра, прадэманстравалі влікі мастацкі густ.

У канцэрте прагучалі і творы Я. Дзягярэўскага. Тры яго фантастычныя танцы пераканана сведчаць аб тым, што самабытнаму, сапраўды нацыянальнаму па складу інструментальна і гучанню калектываў пад слух найскладанейшыя задачы інтэрпрэтацыі музыкі сучаснага гучання, востра характэрных гармоній «Вясняны» Беларускага народнага аркестра, прадэманстравалі влікі мастацкі густ.

У канцэрте прагучалі і творы Я. Дзягярэўскага. Тры яго фантастычныя танцы пераканана сведчаць аб тым, што самабытнаму, сапраўды нацыянальнаму па складу інструментальна і гучанню калектываў пад слух найскладанейшыя задачы інтэрпрэтацыі музыкі сучаснага гучання, востра характэрных гармоній «Вясняны» Беларускага народнага аркестра, прадэманстравалі влікі мастацкі густ.

У канцэрте прагучалі і творы Я. Дзягярэўскага. Тры яго фантастычныя танцы пераканана сведчаць аб тым, што самабытнаму, сапраўды нацыянальнаму па складу інструментальна і гучанню калектываў пад слух найскладанейшыя задачы інтэрпрэтацыі музыкі сучаснага гучання, востра характэрных гармоній «Вясняны» Беларускага народнага аркестра, прадэманстравалі влікі мастацкі густ.

У канцэрте прагучалі і творы Я. Дзягярэўскага. Тры яго фантастычныя танцы пераканана сведчаць аб тым, што самабытнаму, сапраўды нацыянальнаму па складу інструментальна і гучанню калектываў пад слух найскладанейшыя задачы інтэрпрэтацыі музыкі сучаснага гучання, востра характэрных гармоній «Вясняны» Беларускага народнага аркестра, прадэманстравалі влікі мастацкі густ.

У канцэрте прагучалі і творы Я. Дзягярэўскага. Тры яго фантастычныя танцы пераканана сведчаць аб тым, што самабытнаму, сапраўды нацыянальнаму па складу інструментальна і гучанню калектываў пад слух найскладанейшыя задачы інтэрпрэтацыі музыкі сучаснага гучання, востра характэрных гармоній «Вясняны» Беларускага народнага аркестра, прадэманстравалі влікі мастацкі густ.

У канцэрте прагучалі і творы Я. Дзягярэўскага. Тры яго фантастычныя танцы пераканана сведчаць аб тым, што самабытнаму, сапраўды нацыянальнаму па складу інструментальна і гучанню калектываў пад слух найскладанейшыя задачы інтэрпрэтацыі музыкі сучаснага гучання, востра характэрных гармоній «Вясняны» Беларускага народнага аркестра, прадэманстравалі влікі мастацкі густ.

Восень 1917 года, калі прарваліся на паверхню абуджэння Кастрычніцкай магутнай крыніцы творчай энэргіі народа, была рублёвая шырока развіцця беларускага тэатральнага самадзейнасці.

У гэтым часе на паверхню абуджэння Кастрычніцкай магутнай крыніцы творчай энэргіі народа, была рублёвая шырока развіцця беларускага тэатральнага самадзейнасці.

У гэтым часе на паверхню абуджэння Кастрычніцкай магутнай крыніцы творчай энэргіі народа, была рублёвая шырока развіцця беларускага тэатральнага самадзейнасці.

У гэтым часе на паверхню абуджэння Кастрычніцкай магутнай крыніцы творчай энэргіі народа, была рублёвая шырока развіцця беларускага тэатральнага самадзейнасці.

У гэтым часе на паверхню абуджэння Кастрычніцкай магутнай крыніцы творчай энэргіі народа, была рублёвая шырока развіцця беларускага тэатральнага самадзейнасці.

У гэтым часе на паверхню абуджэння Кастрычніцкай магутнай крыніцы творчай энэргіі народа, была рублёвая шырока развіцця беларускага тэатральнага самадзейнасці.

У гэтым часе на паверхню абуджэння Кастрычніцкай магутнай крыніцы творчай энэргіі народа, была рублёвая шырока развіцця беларускага тэатральнага самадзейнасці.

У гэтым часе на паверхню абуджэння Кастрычніцкай магутнай крыніцы творчай энэргіі народа, была рублёвая шырока развіцця беларускага тэатральнага самадзейнасці.

У гэтым часе на паверхню абуджэння Кастрычніцкай магутнай крыніцы творчай энэргіі народа, была рублёвая шырока развіцця беларускага тэатральнага самадзейнасці.

У гэтым часе на паверхню абуджэння Кастрычніцкай магутнай крыніцы творчай энэргіі народа, была рублёвая шырока развіцця беларускага тэатральнага самадзейнасці.

ток. Існавалі яны і ў Днісе, у вёсцы Слабада-Кучэнка, Слуцкага павета, у мястэчку Радашковічы, у Гомелі, у Навагрудку і вакольных мястэчках Мір, Турэ і г. д.

Найбольш актыўны рух вясковых тэатральнага самадзейнасці ў першыя гады пасля рэвалюцыі назіраецца бадай што на Слуцшчыне.

Шырока развіцця набывае тут культурна-асветны арганізацыйны «Панарац-кветка». Яна ўзнікла ў 1917 годзе пры Слуцкай беларускай гімназіі і складалася са шматлікіх гурткоў, у якіх ішла кроўна-працавая работа, вывучалася родная мова і літаратура, ставіліся п'есы, развучваліся песні. Асабліва вабілі да сябе драматычны і харавы гурткі.

Драматычныя гурткі для першага спектакля выбралі купалаўскую «Паўлінку», вельмі блізкаю і зразумелую гуртковым сваёй народнасцю і рэвалюцыйным духам.

Трэба было даць, з ім захаваліся і стараннасцю вучні і наставнікі рыхтаваліся да спектакляў.

У адрозненні ад папярэдняга тэатра гурткі ў першую чаргу выбралі п'есы і вершы рэвалюцыйнага зместу — творы Я. Купалы, Я. Коласа, Ц. Гарнату, У. Галубы і іншых беларускіх пісьмемнікаў.

Вялікі поспех карыстаўся п'еса «Госць з катэры», «Бязвінная кроў», «Душаўшук» У. Галубы, «Рысь», «Хам» Э. Ажэшкі, «Паўлінка» Я. Купалы, «Модны шляхціц» К. Каганца.

Нельга не сказаць і пра такі былі дзейнасці «Панарац-кветка», які матэрыяльна дапамог семімі беспарочным рабочым, якіх часта было вельмі мала. Самадзейныя артысты наставілі імаст спектакляў, вырнуца ад якіх ішла ў фонд дапамогі беспарочным.

Дзейнасць гуртка не абмяжоўвалася толькі паказам спектакляў для гарадскога гледача. Не менш увагу ўдзялялі і вёсцы.

Асабліва вялікі поспех у якасця гледача мела драматургія У. Галубы. Аб гэтым сведчыць друг тэатр часу. У Слуцку драматычна-харавой секцыя пры гуртку «Панарац-кветка» ставілі два разы драму У. Галубы «Апошняе спатканне». — Писала газета «Беларусь». — Дзеся тэатр, што аб пастаноўцы гэтай п'есы былі паведамлены сялянне блізкіх вёсак і слухачы жыхары, прышліся п'есу ставіць два разы. Першы раз для сялян, а другі раз для жыхароў Слуцка. З'ехалася людзей вельмі многа, і п'еса праходзіла абодва разы на дзве доўга. Сялянне вельмі рады былі ўбачыць п'есу роднай з'явы, чуюць родную мову і прасілі я найчасцей ставіць п'есы з беларускага жыцця.

размаркоўваюцца абаб'які на правядзенню спектакля. Падрыхтоўваюцца будынкі для глядзюскіх людзей, дзе, загадзя вызначаныя фарты вартуючы на чарзе ІХ да канца спектакля.

Але не заўсёды сялянне мелі час і магчымасць наведаць спектаклі ў гарадзе, асабліва з тых вёсак, якія далёка ад Слуцка. І «Панарац-кветка» стварыла шырокую сетку сваіх гурткоў-філіялаў у вёсках. Найбольш буйнымі былі гурткі «Зарніца» ў вёсцы Стараца пад кіраўніцтвам А. Каліка, «Крыніца» ў вёсцы Засялона пад кіраўніцтвам Анхіоскага, школьны гурток у мястэчку Грозава пад кіраўніцтвам наставніцы Пратасевічы, гурток «Зорка» ў вёсцы Ліпнін, гурток моладзі ў вёсцы Усерыя пад кіраўніцтвам У. Дубіна, гурток у вёсцы Сухая Міля пад кіраўніцтвам М. Дубіна.

Дзейнасць арганізацыі «Панарац-кветка» ў гарадзе і ў вёсцы рыхтаваліся да спектакляў.

У адрозненні ад папярэдняга тэатра гурткі ў першую чаргу выбралі п'есы і вершы рэвалюцыйнага зместу — творы Я. Купалы, Я. Коласа, Ц. Гарнату, У. Галубы і іншых беларускіх пісьмемнікаў.

Вялікі поспех карыстаўся п'еса «Госць з катэры», «Бязвінная кроў», «Душаўшук» У. Галубы, «Рысь», «Хам» Э. Ажэшкі, «Паўлінка» Я. Купалы, «Модны шляхціц» К. Каганца.

Нельга не сказаць і пра такі былі дзейнасці «Панарац-кветка», які матэрыяльна дапамог семімі беспарочным рабочым, якіх часта было вельмі мала. Самадзейныя артысты наставілі імаст спектакляў, вырнуца ад якіх ішла ў фонд дапамогі беспарочным.

Дзейнасць гуртка не абмяжоўвалася толькі паказам спектакляў для гарадскога гледача. Не менш увагу ўдзялялі і вёсцы.

Асабліва вялікі поспех у якасця гледача мела драматургія У. Галубы. Аб гэтым сведчыць друг тэатр часу. У Слуцку драматычна-харавой секцыя пры гуртку «Панарац-кветка» ставілі два разы драму У. Галубы «Апошняе спатканне». — Писала газета «Беларусь». — Дзеся тэатр, што аб пастаноўцы гэтай п'есы былі паведамлены сялянне блізкіх вёсак і слухачы жыхары, прышліся п'есу ставіць два разы. Першы раз для сялян, а другі раз для жыхароў Слуцка. З'ехалася людзей вельмі многа, і п'еса праходзіла абодва разы на дзве доўга. Сялянне вельмі рады былі ўбачыць п'есу роднай з'явы, чуюць родную мову і прасілі я найчасцей ставіць п'есы з беларускага жыцця.

У адрозненні ад папярэдняга тэатра гурткі ў першую чаргу выбралі п'есы і вершы рэвалюцыйнага зместу — творы Я. Купалы, Я. Коласа, Ц. Гарнату, У. Галубы і іншых беларускіх пісьмемнікаў.

Вялікі поспех карыстаўся п'еса «Госць з катэры», «Бязвінная кроў», «Душаўшук» У. Галубы, «Рысь», «Хам» Э. Ажэшкі, «Паўлінка» Я. Купалы, «Модны шляхціц» К. Каганца.

раўкі, Карловічы, Каралішчавічы і інш.

Нельга абмінуць і дзейнасць студэнцкага гуртка ў м. Горкі Мар'іўскага вобласці, які ўзнік пасля рэвалюцыі і налічваў больш 30 чалавек. Першым спектаклем гуртка была камедыя «Пашыліся ў дурні», латым ставіліся п'есы «Апошняе спатканне», «Па рэвізіі», «Залёты» (В. Дунін-Марцінкевіч), «Модны шляхціц», «Міхалка» і інш. З данагодна студэнтаў тэатральнага гуртка ўзнік у мястэчках Дрыбін, Раманава, Герардзіна, вёсках Сарцэслаў, Мясная Багатаўка, Мадзінавічы і інш.

Вядомы і іншы мястэчкі і вёскі Беларусі, дзе ў першыя гады Савецкай улады ўзніклі і актыўна дзейнічалі самадзейныя гурткі, нават з'явіліся аб'яднанні. Назавём культурна-асветны гурток «Вянок» пад кіраўніцтвам В. Тарасевіча, які ў 1919 годзе ўзнік у м. Крайс, гурток самадзейнасці вёскі Ляпавічы Сімава-Гарадзіцкага вобласці, шматлікія гурткі Міншчыны і Віцебшчыны.

Цікава звесткі аб тэатральнай руху на Магілёўшчыне. Значна пачаўся рух у рашаных тутэйшых Рэвалюцыйнага камітэта, які на саім пасаджэнні ад 20 студзеня 1919 г. заслухав даклад аб арганізацыі пры адрэале народнай асветы ў Мазыры пададзяла тэатральнага мастацтва. Мазырскі руюч арганізацыйны адрэал, разьбіраў, мастака, доктарата, дырыжор і наставніку музыкі. У наставноне было таксама запісана: «Прыступіць да арганізацыі спэцпаліцэў, аркестра, хору, тэатральнай бібліятэкі, памяшчэння для народнага тэатра, лекцыі, выкладання дыкты, дэкламацыі, гісторыі і культуры тэатра». Для работы народнаму тэатру быў выдзелены дом мюсцовага багача.

Ужо ў наступным месяцы ў гарадзе была арганізавана драматычная секцыя, два хоры, струнны і духавы аркестры, тэатральная бібліятэка. А 16 лютага спектаклем «Жаніцца Багуліна» А. Астроўскага былі адкрыты народны тэатр.

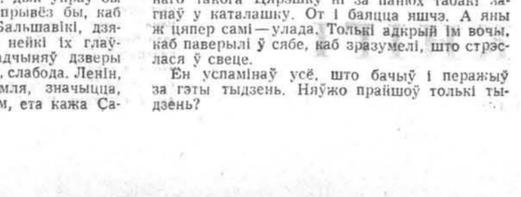
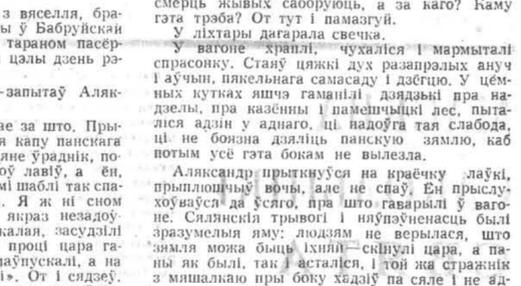
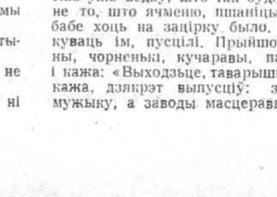
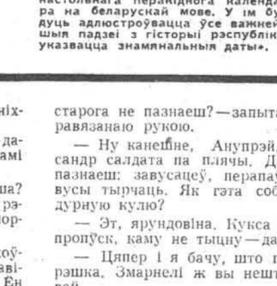
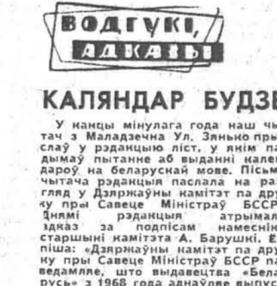
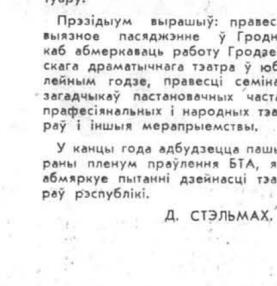
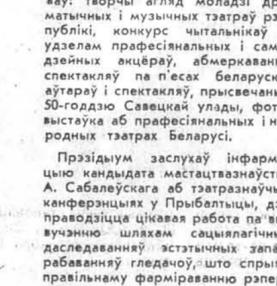
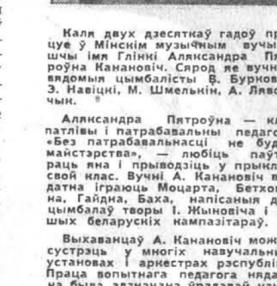
У гэты ж час у Гомелі арганізавалася ініцыятыўная група па стварэнні народна-прадэскага музычна-драматычнага студыі. Па яе прыкладу былі таксама створаны культурна-асветныя арганізацыі ў вёсках Кузнецкіх, Слабада-Кузнецкіх, Боскі, Крупаевы.

Надзвычай цікавая гісторыя самадзейнага тэатральнага гуртка Гродна, які ўзнік лямца да рэвалюцыі і налічваў «Гродзенскі гурток беларускай моладзі». Праіснаваўшы тры гады, ён быў распісаны ў пачатку першай сусветнай вайны, але ў 1919 годзе зноў аднавіўся пад назвай «Драматычны гурток». Грамады Беларускай моладзі ў Гродне і Рабубінаўскай рэвалюцыі, — успелнае сучаснае, — гродзенская моладзь, якая амаль што была сведкаю Кастрычніцкай рэвалюцыі, — знаходзілася пад яе ўплывам і не маглі ў гэты час аставацца бяздзейнай. Восі і паўстала гэта думка аб нейкай арганізацыі беларускай моладзі. Зладца, ў траўні (май) месяцы 1919 г. складалася ініцыятыўная група, якая пачынала будаваць беларускую моладзь і склікаў яе на агульны сход. Сабралася каля 50 чалавек. Сход назваў сябе першым сходам новай арганізацыі «Грамады Беларускай моладзі ў Гродне» і прыняў тут жа статут Грамады. Грамада паставіла сабе на мэта: азнаёміць беларускую моладзь з роднаю моваю, літаратурай, гісторыяй, пэсіяю і г. д., дзеля гэтага яна падзялялася на гурткі (секцыі): драматычны, харавы і інш. Пастаноўлена было арганізаваць у некаторых вёсках філіі. Такія і былі арганізаваны ў м. Крынках і ў в. Верцілішках і досыць добра працавалі. На другі сход Грамады 14 кастрычніка 1919 года ўжо сабралася каля 100 сяброў. З першых дзён Грамада з'явілася самаю папулярнаю ў Гродні арганізацыяй.

Папулярнасць гродзенскага гуртка зусім вывела з іярэнна польскага ўлады. Спачатку калектыву было забаронена выступаць у гарадскім тэатры, а затым кіраўнік П. Мядзёлка і вялікая частка яго актывішч уцэліліся былі кінуты ў турму. На гэтым гродзенскі драматычны гурток спыніў сваё існаванне.

Абагуляючы поспехі самадзейнага руху на Беларусі ў перыяд 1917—1920 гг., можна сказаць, што народная тэатральная творчасць адгратала значную ролю ў прапагандзе Ідэй Савецкай улады, садзейнічала агітаванню моладзі, правяла значную культурна-асветную працу ў гарадзе і на вёсцы. Усё гэта падрыхтавала трыяцны фундамент для далейшага развіцця самадзейнасці і для стварэння дзяржаўнага прафесіянальнага беларускага тэатра.

тэе было. Тады ж слабоду па царскім маіхвэсце давалі, ды з рук не пусквалі.

І ЗАБРУДІЛІСЯ КРЫНІЦЫ...

С. ПЯТРОВІЧ

Устаўжыла панскія ўлады. Яны рашуча лавалі барацьбу з іх гурткі. Але ні забароны, ні арышты не маглі спыніць вызваленчы рух народа.

Після вызвалення арганізацыя «Панарац-кветка» перадала сваё функцыянальнае мастацтва. Драматычная секцыя цалкам была з'явілася на дзяржаўнае ўтрыманне. Яна працавала, гадоўным чынам, на вёсцы і ў гарадзкім палаце.

Значную цікавасць прадстаўляе таксама дзейнасць вясковых драматычных гурткоў на Чэрвеньшчыне ў першыя гады Савецкай улады. Яшчэ вясной 1917 года перадавая моладзь і наставніцтва мястэчка Ігумен (цяпер Чэрвень) пад кіраўніцтвам М. Каспаровіча, Борціка і іншых актывістаў стварілі драматычны гурток, які, між іншым, сусветна моцнаю аналізуюць з боку мястэчкавай раённай інтэлігенцыі і чыноўніцтва. Для гэтага гуртка мясцовы аўтар Ян Кавалевіч напісаў п'есу «Самавольная катэрга», якую гурткі і збіраліся ставіць. Аднак з прычыны недахопу людзей работа над гэтым спектаклем была часова спынена. Усё сілы гуртка былі заняты падрыхтоўкай спектакляў па п'есах «Рысь» Э. Ажэшкі і «Паўлінка» Я. Купалы.

Восенню 1917 года на Чэрвеньшчыне ўзнікла драматычна-харавой секцыя гуртка, які, між іншым, сусветна моцнаю аналізуюць з боку мястэчкавай раённай інтэлігенцыі і чыноўніцтва. Для гэтага гуртка мясцовы аўтар Ян Кавалевіч напісаў п'есу «Самавольная катэрга», якую гурткі і збіраліся ставіць. Аднак з прычыны недахопу людзей работа над гэтым спектаклем была часова спынена. Усё сілы гуртка былі заняты падрыхтоўкай спектакляў па п'есах «Рысь» Э. Ажэшкі і «Паўлінка» Я. Купалы.

Напад беларускіх інтэрвэнтаў пераходзіў шырокі рух вясковых тэатральнага самадзейнасці на Чэрвеньшчыне, але імяталі гурткі нават у жорсткіх умовах акупацыі не прыпынілі свайго існавання, вялі культурна-асветную дзейнасць і неслі людзям жыццёвае слова праўды. Трэба адзначыць работу гурткоў у вёсках Дзерці, Вострава, Карма, Каралева, Валкае Поле, Бабынавічы.

Пасля вызвалення ад беларускіх тэатральнае жыццё Чэрвеньшчыны значна ажывілася. Гэта відавочна хача б на прыкладзе дукорскага драматычнага гуртка. Там было пастаўлена каля трох дзесяткаў спектакляў, спарод якіх «Апошняе спатканне», «Бязвінная кроў», «Суд», «За мурванаю сцяною» У. Галубы, «Паўлінка» Я. Купалы, «Пашыліся ў дурні» М. Краўчынкіна, «Модны шляхціц» К. Каганца, «Зобітэжына Саўка» К. Каганца, «Зобітэжына Саўка», «Коскі партыз» П. Радзівіла, «Міхалка», Далейчы, «Мінгаўпа», «Слушачы варона» М. Кудзельні і інш. Не менш цікавая культурная дзейнасць і гурткоў вёсак Раўнаполле, Караваева, Жо-

Сергей Тихоуский

Рудабельская Республика

Далісны зноў перапісанні апошняй старонкі апавесці. Пра што яна? Пра людзей, якія паўвека назад змагаліся за свабоду і незалежнасць свайго народа. Рудабельская Рэспубліка — гэта гісторыя, якая будзіць у нас глыбокія эмоцыі. Гэта гісторыя мужнасці і адважы, гэта гісторыя тых, хто не здаваўся перад ніякімі цяжкасцямі і пераможна бараўніўся за свабоду і незалежнасць свайго народа.

У аснове апавесці — гістарычныя факты, дакументы, успаміны ўдзельнікаў барацьбы за ўладу Савецкай улады. Стараніны тэатральнага мастацтва і грамадзянскай вайны Аляксандра Салавей і яго бацькі таварышы.

Цяпер апавесць будзе друкавацца ў часопісе «Малады Ружан» і ён знаёміць вас з апавесцю «Немаю».

Прынаму ўважыце чытачоў «Літаратуры і мастацтва» старонкі з апавесці «Рудабельская Рэспубліка» АТАР.

Пятніца, 7 ліпеня 1967 года

КАЛЯНДАР БУДЗЕ

У нацыі мінулага года наш чытач з Маладзечна У. Я. Зямлю прылаў у рэдакцыю ліст, у якім падаваў пытанне аб выданні календара на беларускай мове. П'есамыста рэдакцыя паслала ў рэдакцыю ў Дзяржаўны камітэт па друку пра Савецкі Міністраў БССР. Зымі рэдакцыя атрымаў каля за год пасля на месцы старэйшым камітэта А. Баршын. Ён піша: «Дзяржаўны камітэт па друку пры Савецкі Міністраў БССР наведваў, што выдаваць «Беларусь» з 1968 года дазваляе выпускі настольнага пераходнага календара на беларускай мове. У ім будзе адлюстравана ўсе важнейшыя падзеі з гісторыі рэспублікі, укавэцця знамянальных дат».

СПАДЗЯЁМЯ НА НОВЫЯ СУСТРЭЧЫ

ПІСЬМО З НИКАЛАЕВА

Працоўныя Нікалаева добра знаёмы з мастацтвам беларускага народа. Тут, у каралеўскім краі, за пасляваенныя гады гастраліравалі драматычныя тэатры Імя Янкі Купалы і Імя Якуба Коласа, Акадэмічны тэатр оперы і балета, Дзяржаўная акадэмія харавых капэла і Дзяржаўны ансамбль танца БССР. Спадзявалася нам і шырае, праўдзівае мастацтва Брэсцкага рускага драматычнага тэатра Імя Ленінскага наамада Беларускага тэатру імя Янкі Купалы.

Сімпагны глядачоў гэці заваявалі з першай жа сустрэчы. У многім гэта глумачыцца тым, што шэрагія картка тэатра — манументальны спектакль аб германскіх абранках Брэсцкай крэпасці. Спектакль за шмат гадоў, што мінулі з дня прэм'еры, не састарэў (як нам вядома, прайшоў ён ужо больш за шэсцьсот разоў).

Асабліва хваляе ў ім вобраз салдата Кукушкіна — увасабленне бастрашна і мужнасці савацкага воіна, — вельмі праўдзіва намаляваны заслужаным актывістам БССР В. Уксусавым. Думаецца, што не будзе перабольшаннем сказаць, што гэты вобраз — адзін з лепшых драматычных вобразаў герояў Вялікай Айчыннай вайны.

Без прыхарашняга перада-

дзены ў «Брэсцкай крэпасці» трыюмфны будні салдат і іх камандзіраў. Спектакль уражвае страўнасцю, і гэта адначасна адзін з нямногіх абраных крэпасці, што засталіся ў жыццях. А. І. Семіяненка, які прысутнічаў на першым паказе.

Зацікавілі нашых глядачоў і іншыя спектаклі з досыць разнастайнага рэпертуару тэатра. Гэта «Уцёкі з нацы», «Гаража лету ў Берліне», «Сокалы і вораны», «Прудманасці», тонкае псіхалагічнае раскрыццё вядомага героя — рысы, якія абапіраюцца гэтыя рысы на стылі і жару сцэнічнага творцы.

Галоўнаму рэжысёру, заслужанаму актывісту БССР Г. Волкаву, на ўсім вядомым, гарачым прыхільным псіхалагічнага тэатра, удалося пасяці за сабою на гэтым няліжным шляху ў мастацтва аднадушчаў-акцёрў. У яго спектаклях няма мізансцен, якія б'юць на эфект, няма «прыгажосцей»: ёсць рэальнае жыццё ў гэтыя яго складанасці.

Вось спектакль «Уцёкі з нацы». Спачатку, калі выканаўца ролі Касарова актывіст В. Уксусавых выдзірае ў нейкай старажытнай піжаме, бурліва і неспрымальна — не верыць, што гэта пісьменнік з сусветным імем, не разумее, чаму фансіцыя акцёркі так зацікаўлена зрабіць яго сваім саюзнікам. Але з кожнай сцэны глядаць усё больш і больш бачыць, якім цярплым быў шлях пісьмачкі, пакуль ён здолён унутрана пераадолець

свае памылкі і прыйсці да вялікай праўды, за якую так гераічна змагаецца яго народ. У такім жа ключы глыбока і пераконаўча раскрываюць вобразы і іншыя акцёрў. Не здаўна, што глядацкай зале перададзена хваляванне акцёрў, іх ролі.

Для Нікалаеваў спектакль «Гаража лету ў Берліне» не з'яўляецца навінкай. Мы бачылі яго ў пастаноўцы сталінскіх тэатраў. Тым не менш глядачы ахвотна наведвалі яго, прычым высока ацэньвалі спеасабыліую яго трактоўку брэсцкімі актывістамі. Гэта заслуга не толькі вядомага пастаноўчыка Г. Волкава, а і маладой актывісткі Т. Кабуравай, выканаўцы галоўнай ролі Дытцэ Блан.

Мы памятаем, з якім захапленнем пісаў Дытцэ маці аб першых днях свайго жыцця ў доме Мюлера, які ёй тут усё паддаваўся. І вось мы выразаем бачым, як спадае з левацкай залона, якой неспрымальнай становіцца гэта малая дачка чужага жанчыны, калі даведваецца пра фансіцыяе мінулае сям'і мужа. Унутрана хваляванне актывісткі перадаецца зале, у якой ужо няма аб'яваў да таго, што адбываецца на сцэне.

Неўважліва ўспомніць тут, як карыфееў рускага тэатра Я. Бахтангаў заклікаў: няхай асветляць, няхай владаруюць, толькі б не было раўнадучнасці. Раўнадучнасць — найбольшае

зла мастацтва. Нам здаецца, што Брэсцкі тэатр удала з гэтым злом змагаецца.

Не на многіх сценах краіны можна сустрэць творы таленавітага рускага акцёра і драматурга Юліяна Самуілава. У Брэсцкім тэатры ідзе яго п'еса «Сокалы і вораны». Магчыма, непадарыў заглядзець у вярзат мэдзірам (і ў нейкай ступені будзь мей рацёю). Уражэе, усё залежыць ад прачытання. Брэсцкі тэатр вынес на першы план не разбачанасці германі, а сядзімільныя каранні з'ямы, пытанні маралі, сумлення, выснароўнасці. І спектакль гучыць як прусуд новавам, які пануюць у буржуазным грамадстве, ён востры, яго ахвотна наведваюць.

Даводзіцца пашкадаваць, што тэатр не змог паказаць адну з лепшых сваіх работ — інсцэніроўку рамана беларускага пісьмачкі І. Шамякіна «Сарца на далоні».

Гаворачы пра посьхкі гастролі, мелага не сказаць пра тых, ад каго гэты посьх знаходзіцца ў прамоў заласціці — пра вядучых акцёрў. Мы ўжо гаварылі пра В. Уксусава — акцёра вельмі вялікага, рознабавага таленту. Рэпертуар гастролі склаўся для яго вельмі ўдала. Амаля кожны дзень бачылі яго Нікалаевы на сваіх надмостках і кожны раз здзіўляліся шырынні і багаціню яго акцёрскага дыялязону.

Вельмі каларытныя вобразы стварае і заслужаны актывіст БССР А. Самаруў, хоць нам давялося ўбачыць яго толькі ў дзюво, далёка не вядучым роліх (Дытцэ — «Уцёкі з нацы», палкоўнік-аэсаваец — «Небаспечная прафесія»). Яго ігра лічэ раз пацвердзілае вядомую

ісціну: «Няма маленых роліў, ёсць маленый акцёрў».

Тонкі, цікавы актывіст заслужаны актывіст БССР С. Яўдошанка. Ён вельмі арганічны і ў ролі Цюрынава («Сокалы і вораны») і ў ролі Вабера («Небаспечная прафесія»). Палобіліся глядачы і заслужаная актывістка БССР Т. Заронок, якая краінае сваёй іграчысцю. Нават эпадычныя ролі, напрыклад, такую, як Даша ў «Брэсцкай крэпасці», яна здолена рабіць незабытым. Пудоўна яе Маці ў «Сокалах і воранах».

Вярнуўшы на сьбе ўвагу нашых глядачоў і Ю. Уласуў, і Б. Абрамуў, і А. Логінаў, і С. Юрковіч.

Почаў з ім мы бачылі ў спектаклях актывістаў так званана «спадзяўнага пакалення» — А. Грозьва, Л. Баллеву, А. Барзаву, Л. Хроў, В. Пестунова, і амаля малодзых талентаў — Н. Абрамуў, Э. Собалеу, А. Чарнокуў. Усе яны імянуцца да аднаго — ансамблевае гучанне спектакля. І гэта ім удаецца.

Гастролі Брэсцкага тэатра прынёсці Нікалаевым шмат радасці.

Мы спадзяёмся лічэ не раз сустрэцца — і таму даволілі сьбе ўзнавіць і на некаторыя недахопы. На наш погляд, тэатр павінен даваць масавым прамоў рады спектакляў. У публічным годзе вартэ было б разгледзець рэпертуар, вызначыць яго ад слабых спектакляў, якім ім, напрыклад, уцёкіца «Небаспечная прафесія» — найбольш і ў многіх надуманы твор, хоць спектакль і «корміць» тэатр.

Тэатра ТРАСКУНОВА.

РУДАБЕЛЬСКАЯ РЭСПУБЛІКА

[Заканчэнне. Пачатак на 2-й і 3-й стар.]

яго і Лудзіна парабітоўства. Ён папрасіў на першы час за адработкі, а я раўнадушча, у арнаду навадзкіх зямлі.

— Зямля нудна здаецца, — адказаў сукапары немей.

Раман не разумей, як можна «сздаць» зямлю, ён моўчы ліпаў вацьма.

Рубіў лес, вірваўт кюрні, как его, ланькі, панькі. Там — зямля, хлебный зямля, будзат хлебный паліна, Панімант?

Так і дагаварыліся: Раману за балацінаю адваіт навадзкіх лесу. Удвалі з малалою жоўка выкапалі яны зямліну, навалоті пашана, абстаілі ім шэсць, з гілыя абліт пач, яваў карою і дэбярн прыкідалі страху і пачаў жыць. Валіт! сосны, паалі лажы, хадзілі закурныя і паабзралы, які чэрці. Падскані, абювалі і выдзіралі піт і кожны ланік дзірвану па некалькі разоў кананьці. Пуага же не пуціш па тым ламачы. А ўвосьн паселі пуды са тры жыта. Першыя чатыры гады, пакуль карчавалі, ардыі Мухель не браў. На пяты год Раман збраў па кафельны, па залатуючы, каб адлаць Мухелю надыдзят рублёў, па шосты — сто, а на сьмьі — усё паўтары сотні.

Ступаючы ўскрай дарогі, Александр глядзёў на завідаў дугі і балаціны, на далёкі і блізкія ласы і думаў: «Цяпер гэта ўсё наша». З ім параніўся дзядзька Цярэшна.

— Служуць, служуць, какаш, хлопца, яваў, валаў, і ў Шыры быў, а торбачу пусцеўчыю дадому ясеці.

— Тут, дзядзька, такое багаціе, што яму і цяны яма. Яго на ўсіх хопіць.

Цярэшна падбег бліжэй, азірнуўся і шматм спытаў:

— Наўжо, злодзя?

Александр толькі ўсміхнуўся.

— Можна і прадаў у царскіх пакоях нагладуваў. Там жа, мабыць, і завесы і клямы залатыя. Нааддзіраў бы з дзясатка, от бы і было бы на ражыкат. Брэнціць ці не, што ў цара Мікалая і гаршчок пад ложкам і той залаты быў.

— Брэнціць, дзед. Усё золата Мікалаша на снарады пераліў ты на генеральскія крывы.

— А ты хой яні крывіжы заслужыў?

— Заслужыў... Добра, што не барозавы. Два «Георгія», чатыры кулі, і тры медалі заслужыў. От і ўсё мой набытак за сем гадоў царскай службы.

Дзед Цярэшна адстаў і пайшоў следам. Ён усё пазаўра на зашмалёваную торбачу і думаў: «Ніхто і не змяніць, якое багаціе чалавек мае. Дзіва, што і страбдуў з сабою ўваў. Калі што, дык бараніцца ёсць чым. А ў мяне што? Імяно кошы на волю іху, мех ачух да арыштанцюю місцу з кубанам. Не кідаў жа дзед у пустой намеры».

Ішлі моўчы. Вецер працінаў бок, лясваў крывамі шынялі, сен у шчой дробнаю колкаю крупаю.

На загонах палегла скопленая першымі замаразкам руць, прыцуреныя і сямельны сніжкам папавы, над пацямельнымі стамі крывічкі вароны і садзіліся на строміні сцяжары. Такого прастору, такой шчыні ў Александрывым жыцці даўно не было. Дарога дадому ён успамінаў сваё дзіцтва і малодзія гады. І так усё выраза аживала ў палачыні, што часамі здавалася, ці не ўчэра гэта было.

Ён бачыў Хлебную палану — лапкі аямлі, раскарчаванай бацькам спрод дрымаўча лесу. Маленкі, ён баўваў ваўкоў і страшылаў, што кігналі на саваю, то раўлі крумкаю. Потым адважыўся і пайшоў па сунічых узгорках, па гробных баранках, па цубімі бруснічню і багуе. Лес быў таямнічы і ласкавы. Успаміналася бясхлебца кожнай вяс-

ны, недароды і нястачы. Але ніколі ў сваёй хаце ён не чуў ні папрокуў, ні сварак. Калі так-так скідаў хату і трохі ражыкалі, бацька выпісаў газету і вечарамі чытаў уголас усёй сям'і, хоць маці і не ўмеў, апрача бацькі, гаварылі на матчынай мове.

Ніколі ў Рудабелку аж з Курляндскі пераехала сямей сорах лятноў. Ады былі парабітамі ў пана Іваненкі. Другі арандавалі тая жа ляды, як і ягоны бацька, трыціл бандарылі, стальмахавалі, рабілі на бровары ці ў мяхна.

Увосьн нанялі латышы паўхаты, і стары Трынін пачаў вучыць дзядей. А ў вядзёлю сюды збраўся мужчыны і бабеты, каб палаліца богу. Чатыры зьмь адхадзіў у гэтую школу Александр. Ён добра чытаў і пісаў, склаўся і памятаў, але больш за ўсё любіў кіжкі пра расліны. Іх даваў яму настанні і часта казаў: «Вырасцеці, навучысьці і будзеці аграномамі». Александр і сам марыў устань сакарт, каб зямля добра радзіла, каб не было недародуў, каб не пухлі з голалу дзеці. Яму так хацелася абдуцьць пана і збраць на сваіх лядах столькі жыта і бульбы, што ні Мухелю, ні Іваненку і не сілаць.

Увядзіраўся, варачоучы калоды ў лесе, маці. Паецына, пастаіла за тыдзень і агара, каб свечка. А бацька толькі што выплаціў арэнду, і ў хане не было болей ані шалега, каб нанць пана і адслужыць па нябожчыці малебу. Не было гронай і ў дэда. Прышлось ўпрасіць айца Серафіма, каб хоць за адработкі праўеў гаротіцу на вачыі спакой. Потым усю вясну Александр араў і баранаваў папоўска маргі.

Іму зрабілася маркотна і горна ад гэтых успамінаў.

Калі добра вывіднела, узшылі на халопеніні мост. На берагах пасівеў ніскопаны сітнік, на голы ляде дрымаў доўгены чырвоны лесік. Завілава на вірах цёмная вада. Спыніўся перадхвучь. Александр паставіў каля парэчы вінтоўку, дастаў кісет і пачаў частваць фабрычнаю махорнаю.

Стары доўга цмокаў люлькаю, а як добра ўгаралася, сеў на брус, прыкурмуў і хатрыкія маленныя вочі і пачаў распытваць.

— Скажы ты мне, Александр, хто ж цяпер намі камадзантаў будзе? Цара скінулі, міністраў развалілі, гэты аблакаці, какаш, у спадчыні ўбей. А бае галавы ды без аброці народ, як чарада авечка без барана, разбрыўся куды каторы. Дык, як яно будзе, к? Без уладці нескі непрычына.

— Уладці, дзядзька, у народа цяпер у руках. Саветы будзеці ўсім «правіць». Рабочыя, сялянне, салдаты выбораць сваіх дупутатаў, тыя зборацца і рашаюць, што і які рабіць. Саветы цяпер усаму галава.

— А хто ж будзе самы глаўны над тымі саветамі, каб слухаліся іх, ну... — можа чам сабойлаўся. Бо дай чалавечу волю, каб ён «рабуй», што захоча, паперачыцаў адно аднаго. Скажам, табе зачачыцца ўхачіць лепш валоду крапачнай зямлі. І я не праціну, от і чынаўся і тудзі — калімаі не разбрыўся. Не браце, уладь тэба, каб нарадзак буў, — і стары спіснуў брудны жылаваты кулак.

На тое бальшавікі і рэвалюцыю рабілі, каб мы самі гаспадарамі над усім былі.

— А хто тыны тыя бальшавікі, скажы ты мне, хлопца? Кажуць, бальшавікі, бальшавікі, хоць бы аднаго набачыць, што за ён.

— Паглядзі на мяне, дзед.

— І на мяне, — разгладзіў шыянічы абкурываны вусы Анурый.

Цярэшна палыпаў вацьма, павярнуўся да аднаго, да другога, іначы бачыў іх першы раз, устаў, пачаўлі па плечы машэчак і першы сышоў з моста.

А я тыхы хто? Меньшавік? — агрызнуўся ён.

Да дому аставалася вёрст восем.

[Працяг будзе].

ГОСЦЬ З ДАЛЕКАЙ КУБЫ

У нашай краіне па запрашэнню Саюза пісьмачкінаў БССР знаходзіцца мучыскі паэт, празаік, мастак і фаніларыст, загадчык дэпартаменту фаніларыі і мастацтваў Беларускага ўніверсітэта Лас Вялікі Самуель Фенікоў. Госьць з далёкай Кубы на ідаўна прыехаў у Мінск, але правідае некалькі дзён. Ён наведваў Саюз пісьмачкінаў Беларускай літаратуры.

ЛЕБАЧАННЕ

7 ліпеня

Першая праграма, 16-40 — праграма перадаць, 13-55 — «Лядзёны», інфармацыйны выпуск навін, 16-50 — для дзяцей, «Розныя колер», музыкальныя фільмы (М), 17-00 — Тыдзень Тувменскай ССР у Маскве, 18-00 — Усеагульнае фестываль, сымвалічнага мастацтва, Квантэр, Трансмісія на Маскву, 18-50 — да 85-й гадавіны з дня нараджэння Іані Купалы, «У доме» п'еса, Александровіч, фільмы, 19-00 — на кубе БССР па фанілу, «Лымама» (Кіев) — ЦСКА (М), У перапынку — тэлевізійны навіны (М), 20-45 — «Астаўца навін» (М), 21-40 — «Шанс на шэсць», фаніларыст, 22-05 — для выхаваньня спадчыні нашай культуры, Прае-інфармацыйны прадстаўнічы вядучы міністэрастваў і ўстаноў рэспублікі.

Другая праграма, 18-50 — тэлевізійны навіны (М), 19-00 — «У год прыйшла біда», тэлевізійны мастацкі фільм, 1-я і 2-я часты, 20-10 — «Андрэй Кожухін», фаніларыст, 21-25 — «Сталынін і сьвет», Кінавары, 21-40 — 1. Танчоры, «Абломва», Прае-ра тэлевізійнага спектакля, Перадача з Ленінграда.

8 ліпеня

Першая праграма, 13-50 — праграма перадаць, 13-55 — «Лядзёны», інфармацыйны выпуск навін, 14-00 — Тыдзень Тувменскай ССР у Маскве, «Промысловыя рэспублікі», 14-30 — для школьнікаў, «Хлопчыні і дзяўчыны» (М), 15-10 — «Рэвалюцыйны марш навуцы», Прысвядца дасягненням саветскіх вучоных (М), 15-30 — на зборцы Савешай ўлады, «Агіт элэктрагарад», Прысвядца 40-гадоваму Беларускай ДРЭС, «Сцяжына» (М), 16-55 — тэлевізійны навіны (М), 17-00 — «Сцяжына» (М), 18-00 — «ЭКСП-67», (М), 18-15 — міжнародныя спадчыні па дэчэй атлетцы на пмы братуў Зяманенчы (М), 20-40 — тэлевізійны навіны

(М), 21-00 — Тыдзень Тувменскай ССР у Маскве, «На абласных агоньчых» (М), 22-00 — аўдыённае канцэрт лядзэўцаў Мінароліяты канцэрт мадэляў оперных спявачкоў, Перадача з Масквы.

Другая праграма, 15-30 — «Народны мучей «За ўладу Саветаў» (М), 16-00 — для школьнікаў, фанілу БССР у Маскве Пашынін, Кінавары, 16-30 — тэлевізійны навіны (М), 17-00 — дзіцячы зборнік, «Людзі да мара», Да Ляў рывана (М), 17-30 — для школьнікаў, «Аб вельбеларускіх агляда юныя таленты», 15-00 — «Майстэрства», фанілу пельмю айнасакаў БВА, 15-30 — канцэрт па лядзёных ані, «Лядзёны», 16-10 — «Велья і коныя», Тэатрыяны шыацяны-нашычыны гучы, 16-20 — «У мучыры будзе грош», 17-00 — у анімэ «Младошчы», «Кастрычнік і моладзь» (М), 17-30 — «Куб міналароўчыны» (М), 18-45 — міжнародныя спадчыні па дэчэй атлетцы на пмы братуў Зяманенчы (М), 19-00 — тэлевізійны навіны (М), 21-00 — да 50-гадовага свачейнага «Беларусь» — рэспубліка мая, тэлевізійны вятрынаў, У тур, Мінскае астаўцаў «Хань лядзёны» (М), 22-30 — «Навіны дзёна» — Нямань, Мастацкі фільм.

Другая праграма, 14-30 — па лядзёных прасябках, Кінафільм (М), 15-00 — Усеагульнае фестываль мастацтваў краіны (М), 20-00 — «Кожныны нацыяна», фаніларыст, 21-00 — «Спадчына» астаўцаў «Хань лядзёны» (М), 22-30 — «Навіны дзёна» — Нямань, Мастацкі фільм.

Другая праграма, 14-30 — па лядзёных прасябках, Кінафільм (М), 15-00 — Усеагульнае фестываль мастацтваў краіны (М), 20-00 — «Кожныны нацыяна», фаніларыст, 21-00 — «Спадчына» астаўцаў «Хань лядзёны» (М), 22-30 — «Навіны дзёна» — Нямань, Мастацкі фільм.

Другая праграма, 14-30 — па лядзёных прасябках, Кінафільм (М), 15-00 — Усеагульнае фестываль мастацтваў краіны (М), 20-00 — «Кожныны нацыяна», фаніларыст, 21-00 — «Спадчына» астаўцаў «Хань лядзёны» (М), 22-30 — «Навіны дзёна» — Нямань, Мастацкі фільм.

Другая праграма, 14-30 — па лядзёных прасябках, Кінафільм (М), 15-00 — Усеагульнае фестываль мастацтваў краіны (М), 20-00 — «Кожныны нацыяна», фаніларыст, 21-00 — «Спадчына» астаўцаў «Хань лядзёны» (М), 22-30 — «Навіны дзёна» — Нямань, Мастацкі фільм.

Другая праграма, 14-30 — па лядзёных прасябках, Кінафільм (М), 15-00 — Усеагульнае фестываль мастацтваў краіны (М), 20-00 — «Кожныны нацыяна», фаніларыст, 21-00 — «Спадчына» астаўцаў «Хань лядзёны» (М), 22-30 — «Навіны дзёна» — Нямань, Мастацкі фільм.

Другая праграма, 14-30 — па лядзёных прасябках, Кінафільм (М), 15-00 — Усеагульнае фестываль мастацтваў краіны (М), 20-00 — «Кожныны нацыяна», фаніларыст, 21-00 — «Спадчына» астаўцаў «Хань лядзёны» (М), 22-30 — «Навіны дзёна» — Нямань, Мастацкі фільм.

3 ХРОНІКІ ІТАЛЬЯНСКАГА КІНО

ЗАДУМА РЭЖЫСЭРА ФЭЛІНІ

Ля стала вядома, буйнейшы італьянскі кінарэжысёр Фэдырыка Фэліні, фільм якога «Восем з палавінаю» атрымаў галоўную прэмію — Вялікі прыз на III Мінароліяты кінафестывалі ў Маскве, нае камер зраўнаважана раман Гал Петроні «Сатырыяны».

Раман, напісаны калі двух тысячгадоўнага мазад адным з прыблжаны імператара Нерона — уяўле, сатырычны замалюў і жывы і быту рымскіх рабаўнічыху, з двадцаті раздзелаў шалкам захаваўся да нашых дзён толькі 15-ты і 16-ты, а таксама асобны невядомы ўрэнкі, Эканізіцыя «Сатырыяны» з'яўляецца першай работай Фэліні, пабудаванай істаўрычным матэрыяле. Падыртына да пастаноўкі гэтага фільма пачынаецца пасля таго,

як рэжысёр скончыў здымкі свайго чарговага фільма «Падарожжа Дж. Масторні».

ЭКРАЊІЗУЕЦА «САР ЭДЫП»

Эканізіцыю «Сар Эдып» трагеды Сафокла «Сар Эдып» здымаў у Маскве, нае камер зраўнаважана раман Гал Петроні «Сатырыяны».

У АМІЦЬЦЯУЛЕННЕ ПАГАНДНЕННЯ

Эканізіцыя кнігі Мілаша Формана «Амерыканскі прыбываў» з'яўляецца першым з лядзёных здымаў істаўрычным матэрыяле. Падыртына да пастаноўкі гэтага фільма пачынаецца пасля таго,

хаслававіні. Фільм у сатырычнай манеры расказаў пра прыгоды дзімкі дзус фільмаў гэтага жанру: «Ён будзе сілціца з удегам эстраднага спевака Літ Тоні і «Не дражні мама», у якім глядачы сустрачаюцца з Рытай Павона — спявачкай, якая карыстаецца цяпер вельмі вялікай папулярнасцю ў сьбе на радзіме і за рубежом. Масквіны магі з ён пазнаміца ў 1965 годзе на фестывалі песні, Апроцзе на, у фільме здымаецца вядомая кінаактрыса Джульета Мізіна.

НОВЫ ЖАНР

Музычная намедаў — жанр, паўнаўча новы для італьянскіх кінамастараў. Цяпер лядзёны дзімкі дзус фільмаў гэтага жанру: «Ён будзе сілціца з удегам эстраднага спевака Літ Тоні і «Не дражні мама», у якім глядачы сустрачаюцца з Рытай Павона — спявачкай, якая карыстаецца цяпер вельмі вялікай папулярнасцю ў сьбе на радзіме і за рубежом. Масквіны магі з ён пазнаміца ў 1965 годзе на фестывалі песні, Апроцзе на, у фільме здымаецца вядомая кінаактрыса Джульета Мізіна.

Алег КАРСЕУ (ТАСС).

«Аманатніца Мастацтва»

Пятніца, 7 ліпеня 1967 года

Вольга НІЧАЙ.